

HRVATSKA RIEČ

Predplata: na tromjeseč 3 Krune.
na god. 6 Kruna.
Pojedini broj stoji 6 para.

Izlazi sriedom i subotom

Oglas, priobćena pisma, za-
hvate itd. tiskaju se po 30 para petič redak,
ili po pogodbi.

Poruka

„Kremenjačkim vodjama“.

Neka Kremenjački vodje izaberu odbor između svojih pristaša. Neka taj odbor — kojemu će načelnik biti na razpoloženje, samo ako im je po volji — pregleda blagajnu i svaki spis na obćini, pa neka izreče svoj sud o današnjoj i o bivšim upravama.

Preporučamo tom Kremenjačkom odboru, da pregleda također i djelovanje njegovih ljudi, kad su upravljali „Kotarskom Gospodarskom Zadrugom“.

Tko bude kriv, neka ga se preda državnim odvjetniku.

Ovako je.

Ni Šibenik nije pri ovim izborima zaostao za drugim mjestima pokrajine. Kao po cijeloj Dalmaciji, tako je i ovdje izborna borba zaočupila sve duhove. Nego, žalostno je u svemu to, što je i ovdje ta borba zametnuta krvinom onih, koji hoće po svaki način da se opet nametnu narodu. Dižu se stari samoživci i smutljivci, dižu se, da izazovu borbu, da dokažu, kako njihova pakost, njihova zloba nije još satrijena, dižu se, jer znadu, da bi ih svak držao, kao da već ne obavlje, kad se ne bi, o sobito pri izborima, javili svojim rovanjenjem, svojim namećanjem. Trzaju se, a ti trzaji najbolje dokazuju, kako im je mučno pregoriti staro gospodarstvo nad narodom, kojega su doveli do ruba propasti, kojeg su iscrpili i koji se sada oporavlja jedino za to, što je nametnici-ma i samoživcima oteta svaka moć i svaka sila nad narodom od ljudi poštenih, od ljudi koji ljube narod.

Usilni i bezobzirni ko što jesu, oni se ne stide ničega; a kad nemaju nikakvu dobru svojstva da ih preporučiti, onda ne znaju drugo nego crniti i klevetati poštene ljude, koji ne će da dopuste, da se oni više pridignu, da opet zagospodare. Poštenji, koji ljube narod, koji znadu za sve njegove biede i nevolje, znadu da bi za narod bila najveća bieda i najveća nevolja, kad bi ti silnici opet došli do vlasti, i za to im ne daju napried, za to se bore protiv njima svom snagom svojom, a tu snagu njihovu povećava uvjerenje, da ih i narod istu razumije, da i narod shvaća, da se samo za nj, za njegovo dobro bore protiv nametnici-ma.

Narod to mora da razumi, jer nije tekao od jučer da on pati i propada. Pati i propada narod odavna, odkad su god ti silnici njim upravljali; pati i propada narod, jer još mora da plaća ogroman danjak za njihove teške griehke i pogriehke, što ih počinše, dok su bili gospodari njegovih truda na Obćini. Narodu je bilo dozlogrdilo, bilo mu je dogorilo do nokata, pa je streao junački sa sebe njihov jaram, riešio se je, oslobodio se je silnika, pa sad napokon lakše diše, sad mu je odlađano.

Ali do toga je narodu došlo, jer se u Šibeniku našlo ljudi koji su zapodjeli ljutu borbu protiv nametnici-ma. Narod je te ljude razumio i prisokčio im je u pomoć, pa su zbaćeni nametnici i nevrjednici, prestala je njihova sila, njihova samovolja.

Toliko porazu nisu se nevrjednici nadali. Danas oni nemaju u svom srcu ništa drugo nego osvetu za ljude, koji su narodu pomogli, za ljude, koji su skupa s narodom njih svrgli sa vlasti, koji su zloupotrebjavali. Danas se oni u svojoj biesnoj osveti opet dižu protiv ljudima, koji kao pravi narodni prijatelji, iznose D. ra Dulibića za zastupnika.

A pošto je i Dr. Dulibić prijatelj naroda, i pošto je i on mnogo pomogao, da se nevrjednici pobatali, oni danas protiv njemu ruju, uckaju, draže, govore i pišu sve, što sama zloba i himba izmisliti može i rade, upinju sve svoje sile, da zavedu narodu, da izazovu borbu, da mute i da pokažu da su još živi.

Toliko drzovitost narod sigurno ne će ravnodušno pretrpjeti. Narod ne će dopustiti, da

ga s ovakovim napastovanjem draže nevrjednici, koje je on onako muževno, onako junački odbio i za uvijek osudio.

Narod će osudu ponoviti. Na 14. idućeg mjeseca svibnja ima narod da bira svog zastupnika za Beč. Nevrjednici i nametnici iznose svoga čovjeka Dr. Vicu Ijadicu. Pošteni i dobri prijatelji naroda, koji su pomogli zbaciti sa Obćine te nevrjednike i nametnike, iznose Dr. Dulibića, čovjeka naučna, radišna, poštena, za svako dobro naroda zauzeta.

Narodu je birati izmedj ove dvojice. Nego, možda se smutljivci i nametnici još posluže kojom prevarom, ali narod, koji već dobro razumi sve, koji ne smije trpjeti više nikakvih nametnika, mora da se odluči samo za onoga, koji mu je i do sad pokazao, da mu je dobar, valjan, da mu je prijatelj i zaštitnik.

Takav je Dr. Ante Dulibić i takav će on biti uvijek, a takova narod treba.

Neka birači imaju sve ovo na umu, kad im dodju smutljivci, klevetnici i silnici napastovat dušu i savjest.

Ovo nek imaju na umu, kad krenu na izbore dne 14. svibnja, nek se ne dadu od nikoga zamamiti, neka svojim glasovnicu zakite jedino dičnim imenom Dr. Ante Dulibića i nakon podana glasa na biralištu neka opet složno kliknu: Živio Dr. Dulibić!

Natražnjaci.*

Danas u Šibeniku svak se čudi, gdje na političko poprište izstupa neka zakutna politička skupina pod čudnim imenom „Kremenjaka“. Čini li se da je to ime ozbiljno, da je to vjerna oznaka jedne ozbiljne političke skupine, da je to jedna prava politička stranka sredjenih načela, kojoj ta načela opredjeljuju stalni pravac, kojoj stanoviti pravac određuje jasni program? Ništa od svega toga! Kad bi sve ozbiljno bilo, onda takva stranka ne bi istom izstupala na političko poprište u izbornim prigodama, da li bi svojim sveđ jednakim i trajnim djelovanjem morala i u drugo doba izstupati u javnost i prikazati narodu uspješne plodove svojega stranačkog rada. Pokazuje li ta stranka u svagdanjim prilikama da postoji, da živi, da se zanosi, da radi? Pokazuje li barem uoči javnosti ikakov vidljivi uspjeh, ikakvu vriednu stečevinu? Svatko tko u Šibeniku živi zna da ona, ta kremenjačka stranka, to ne pokazuje. Pokazuje li ta kremenjačka stranka da bi možebit stajala u trajnoj svezi, ili bar u saobraćaju sa kojom vanjskom, organiziranom političkom skupinom ili strankom? Ne pokazuje! Može li dosljedno ona dokazati makar kakov zajednički rad, što bi proizlazio iz zajedničke djelatnosti sa kakovom vanjskom političkom strankom? Ne može! Kad tako stvar stoji, onda moramo odmah zaključiti samo jedno: da takova stranka, koja samo u izbornu doba prisvaja sebi ime političke stranke u Šibeniku, kao takova u istinu ne postoji.

Što pako znači to ime „Kremenjaci“. Čini se, da znači toliko, koliko ništa. Po zdravom mišljenju tako se mora zaključiti. Razumije li se pod tim imenom ista potrebita za narod, za radnju, kojoj je svrha narodno dobro? Razumije li se pod tim imenom oznaka jedne političke narodne stranke? Jeli se igda ikoga naša stranka jal u uoči, jal u široj domovini nazivala takovim nejasnim, nerazumnim, nepridornim imenom? Hoće li ma tko, izvan uzkih zidina Šibenika razumjeti kad mu kažete, šibenski kremenjaci, da pod tim imenom bituše jedna politička hrvatska stranka? Ne će! Ama nije li onda glupo nazivati stranku jednim imenom, kojega nitko ne razumije? Zar se ti šibenski kremenjaci srame zvati hrvatskim imenom i dosljedno svoju stranku hrvatskom strankom, ako u obće takova stranka postoji? O tome je teško suditi. Ili možda misle da je dosta da taj stranački žmurak samo „Poljana“ za takov poznaje? Misle li možda, da naša mala Poljana može obuzimati u šir i uzduž našu hrvatsku domovinu? Nije li ovo znak natražnjaštva i samodbjene? Jest!

* Ovaj članak primismo od osobe van uredništva.

Dok takova stranka nema jošte ni pravog ni određenog imena, dok takva stranka nema izrazite oznake temeljne političke misli, na kojoj bi radila i razvijala se, dotle se mora držati, da ta stranka nema u sebi ništa ozbiljna, da su to samo nekoliko ljudi, koji su se našli skupa iz drugonih razloga, iz hira, iz njihove međusobne jednakosti u natražnjaštvu t. j. u neshvaćanju današnjeg vremena, u nesposobnosti da ista ozbiljna za narod učine, a u sposobnosti da samo sebi koriste. Kad je tako, onda je očito da takova samozvana stranka nema prava da postoji, jer ako postoji, to postoji samo za to muti, da zavajda narod da oslabi narodnu radnju, da svojim natražnjaštvom smeta svakom nastojanju za napredak naroda.

Prama tome nije moguće razumjeti pod kojim geslom izstupa takva stranka na izbornu mezevo i na temelju kojeg političkog programa postavlja svoga kandidata za narodnog zastupnika. Dok s jedne strane onakva, kakva je ne ima prava ni na obstanak, s druge strane ona drzovito postavlja svog kandidata za zastupnika na cesarevinsko vieće.

Nije li ovo znak natražnjaštva? Nego po svemu ovom što smo doyle iztakli, izlazi bez sumnje samo jedno: da odbor te kremenjačke stranke nije vezala nikada međusobna jedinstvena misao korisna po narod, nikakvo geslo, nikakav program; dalje, da taj odbor nije vodilo nikakvo stranačko uvjerenje kod postavljanja kandidata za narodnog zastupnika, nego posve drugi nizki razlozi, koji idu zatim jedino da ta skupina bude, po što po to, protiv obćenitom izboru našeg predložnika D. ra Ante Dulibića, u čijem izboru nezadovoljnici vide svoj posvemašnji pād.

Nisu li to natražnjaci?

Kako su Obćinom upravljali Ijadjičići

(Nastavlja se. — vidi prošli broj „Hrv. Rieči“)

Ovo što ćemo unapried dokazivati crpimo iz zapisnika sjednica obćinskog Upraviteljstva i Obćinskog Vieća, a navlastito iz zapisnika znamenite sjednice Vieća držane 27. kolovoza 1905, u kojoj se je u pravom svietlu prikazala Ijadjičina uprava šibenskome Obćinom.

Dakle, nastavimo.

Kad su sa Obćine odstupili Ijadjičići i neki njihovi drugovi kremenjački vodje i kad su upravu preuzeli sadašnji obćinski upravitelji, našli su Obćinu u najžalostnijem stanju.

U obćinskoj blagajni nije bilo ni prebijene pare, sve je bilo пусто, pa i zaklada Andreis, jer su i iz ove zaklade sve novce potrošili.

Da su s tim novcima Ijadjičići i drugovi bar nešto dobra učinili ne bi se mi tužili i šutili bi, ali kad oni nisu ništa učinili i kad su još k tomu na Obćinu naprtili onoliko dug, na kojega narod mora izplatiti preko jednog miliona kruna, onda mora da ih žigose i da se zgrozio svaki šibenski poreznik i svaki pučki sin.

Onako sramotne uprave kakova je bila njihova, teško je igdje naći.

Sa svim tim obćinskim novcima, obćinskim porezima i ogromnim dugovima, nisu za puk ništa učinili. Nisu sagradili nigdje jednu školu, nigdje cestu, nigdje čatrnju, nigdje lokvu; nisu se brinuli za siromaha, nisu ništa učinili za napredak poljodjeljstva, nisu ustanovili nikakovo seosku blagajnu ni ikakovog novčanog zavoda, koji bi narodu davao jeftiniji novac. U jednu rieč, oni se kroz 30 godina nisu ničim bavili već samo sobom.

Ustanovili su samo gospodarsku zadrugu, kojom je upravljao Mate Ijadjičić. A kako je on s njom upravljao, poznato je cijelom Šibeniku i dalje. Mi smo više puta pozivali te kremenjačke vodje, da se pregledaju račun obćine i ove gospodarske zadruge, pa tko bude kriv neka ga se preda državnom odvjetništvu, ali Ijadjičići to neće.

Zašto oni neće, da na to pristanu ne treba da kažemo, jer to već svak znade.

A kakove su bile društvene prilike u Šibeniku u njihovo doba? U to se nećemo sada upustiti jer bi na dugo otišli. Reći ćemo samo, da su oni naš dobri puk do skrajnosti i u svakom pogledu kvarili. Preka da je naš puk razuman, pak ih je ogromna većina na vrijeme upo-

znala i ostavila, a i oni što su još s njima danomice se od njih odćiepljuju i pridružuju svojjoj braći Hrvatima. Pa to je i naravno, jer sve što je boljega i poštenjega mora im okrenuti leđa. Kod njih, u njihovom društvu, nikad se nećuje lijepe rieči, nikad pametnog razgovora, već samo psosti i povske protiv svakome tko neće da im bude rob, Obćina im je trn u oku, njoj uvijek govore i sanjaju, za njom čeznu. Samo da im se je obćine doćepati, pak da s njom upravljaju kako su i prije upravljali; onda bi bili zadovoljni i sretni. Ali, ali, moramo im reći, da takova nesreća neće više nikada naš narod zadesiti. Ajme njemu, kad bi mu se taj bič povratio.

Što su pak Ijadjičići učinili za prosvjetu pučja? Kao u svemu, tako su i tomu činili samo zlo. Svugdje u Dalmaciji bar nešto se je učinilo i napredovalo se je, a ovdje u Šibeniku nazadovalo se je u svatemu.

Imali smo jednu srednju školu i oni su je uništili. Pa kad su to zlodjelo počinili, da su bar davali podpore šibenskim učiteljima da se izškoluju i da budu na korist svom mjestu. Ali ni to. Sve su oni to tako činili, jer nisu trpili — kako ni dan danas netrpe — bolje i pametnije od sebe. Izobražena čovjeka oni ne mogu podnieti. A za što? Ma zato, jer izobraženi čovjek hoće da pametno radi, a njima to ne stoji u račun. Oni hoće sami da gospodare onako kako su gospodarili i ne trpe prigovora. Mora im svak odobravati, a tko to neće da učini, propni ga.

Živio Zlatarević!

U takovim žalostnim prilikama naša je stranka primila upravu šibenske Obćine.

Onda kad ju je primila nije se htjelo ništa na javnost iznositi, jer se je tada bila polučila sloga narodne i pravaške stranke pak smo bili prisiljeni šutiti. A i sada bi mi bili šutili, da su i oni šutili. Ali kad se oni usudjuju dirati u poštenje naših prvaka, kojima oni nisu dostojni ni pete poljubiti, prestajemo biti ustupljivi Jobovi.

Naša stranka došla je dakle na Obćinu da radi i kad su je njezini ljudi počeli u redjivati u svakom pogledu, kad su kroz kratko vrijeme snizili obćinske prireze u gradu i nekojim odlomcima do 50% i sasvim tim danas imadu pretička preko 70 hiljada Kruna položenih kod banke, tko se proti tome diže? Ijadjičići!

Kad se upravom naše stranke namaknulo i namiče potrebite novce za škole, čatrnje, puteve, razsadnike američanskih loza, tko se proti tome diže? Ijadjičići.

Kad su naši ljudi podpuno uređili finacijalno stanje po Ijadjičićima upropaćene šibenske obćine, tko se proti tome diže? Ijadjičići.

Kad su se naši ljudi zauzeli i brzo kraju priveli pitanje ustanovljenja srednje škole u Šibeniku, tko se proti tome diže? Ijadjičići.

Kad su naši ljudi uložili sve sile i sa društvom „Sufid“ učinili pogodbu, po kojoj isto društvo što bude imalo više dobitka, više će obćini plaćati obćinskih prireza, jer će se prirez odmerjavati prema dobitku, tko se proti tome diže i izkrivljuje, da pogodba ne valja, jer da će društvo plaćati samo K 20000 na godinu i ništa više? Ijadjičići.

Kad su naši ljudi stali uređivati Ubožski dom i iz svog žepa darovali za to na hiljade kruna, tko se proti tome diže? Ijadjičići.

Oni se proti svemu ovome dižu i sve izkrivljuju, a za što? Ma zato, što oni ne mogu po svoju razpolagati sa svim ovim novcima, kako su prije razpolagali. Sve što oni sada govore proti našim ljudima na upravu, uvjereni smo, da govore iz duše, jer oni nisu nikada ništa učinili za dobro i napredak grada i sela, već samo za dobro svoje i svojih prijatelja, pak oni nemogu ni pojmiti, kako se može naći ljudi, koji će raditi i žrtvovati se za puk. Oni su u zlu odgojeni, u zlu su živjeli, pak nevide ništa drugo nego samo zlo.

(Nastavit će se.)

Birači!

U Šibeniku se odavna vode izbori i odavna se je počela borba pučkih prava i gragjanskog poštenja proti sili, samovolji i nepoštenju.

U Šibeniku su odavna dva tabora, koja se bore.

Znate gdje vam treba ići. Hoćete li u tabor pučkih prava i građanskog poštenja?

Znate gdje vam je **ostati**, odnosno **doći**, a da dokrajčite pobjedu svoju.

Pri izboru svoga zastupnika **treba** biti daleko od klevetničke strasti i treba tvrdno odlučiti, da se svoj glas **ne smije dati goremu od sebe** t. j. onomu koji je grdje i razuzdanje živio i nepoštenije radio od običnog kakvamudraga čovjeka.

Razmišljati treba o djelima i u javnom i u domaćem životu onih, koji se nameću da budu izabrani za zastupnika.

Svi dobri Hrvati znaju da im je **dužnost** glasovati za D.ra A. Dulibića. I to ne jer bi tako htio ili želio Dr. A. Dulibić, nego jer tako moraju da glasuju **svi, koji cene i štiju nauku, radišnost, poštenje**, svi koji se bore za napredak ove upropašćene zemlje; svi koji znaju da je poštivanje kreposti najprije uvjet svakog napredka; svi koji štiju što je plemenito i dobro i koji žele i rade da plemenitost i dobrotu pobjedi nad zloćom i podlosti.

Stari borci složni su svi sa mladima, i svi složenim silama hoće da ovaj grad i ovu občinu i ovaj kotar oslobode od sile, od samovolje, od razuzdanosti, od razspisnosti, od nepoštenja.

Kremenjački vodje, pokazite samo na jedno vaše djelo učinjeno za dobro Šibenika, pokazite na i najmanju svotu novca, što ste je uložili za korist Šibenika, pokazite na jedan vaš čin, kojim bi se Šibenik mogao očititi, rećite, čim se možete pohvaliti, čim ste stekli pravo, da se narodu preporučite, da mu zastupnika namećete, da ga na bunu zovete, da ga oko sebe okupite.

Narod vas je, kremenjačke vodje, pobalio, jer je bio vaš sit i presit. On vas više ne čuo na oči, a vi se kô sablasti opet dižete i kao prokletnici hoćete da opet širite zlo, otrov, razdor u njemu, da ga raztrojite, pa da se opet podignete na njegova leđa, **da ga opet gnjavite i glodjete kao biesni i gladni vuci**.

Poštenje i rad i na ovim izborima mora **pobijediti**, a ovom pobjedom koraknut ćemo još jedan korak bliže k slobodi celoga našega naroda i domovine.

U to ime, izbornici, — **Bog i Hrvati!**

Oko misli **napredka ili nazadaka** kupe se razni ljudi, a ti ljudi sačinjavaju **stranke**.

Kakvi su ljudi takve su i stranke. Kakvi su vodje takove su i stranke.

U Šibeniku imademo također stranaka, i oko tih stranaka kupe se razni ljudi.

Koji, kakovi?

Razsudajte, izbornici, i **prispodobljajte**.

U jednoj skupini su kao vodje Marinković Niko, Rora Paško, Dane Ballo, Margetić, Vežić, Ilijadići. Ovo su glavni vodje. Štab.

Iesu li ovo ljudi napredka? **Jesu li ovo ljudi koji mogu poštenim namjeram i dobrim osjećajem izabrati čovjeka koji bi imao da zastupa obći narodni napredak?**

Nisu i sto puta nisu.

To svak zna, pa je stoga **dužnost** svih onih, koji su za napredak naroda proti takovim borili se i borbu voditi sve dok im se oduzme **svaku mogućnost**, da se nameću i u javne poste pacajuju, jer takovi za javne poste **ne smiju biti**.

Dužnost je još svih onih, koji su progladali, upućivati **zavedene**, da ne bi, u dobroj vjeri, bili slepim orudjem u rukam tih **samoživaca**.

Eto u tomu sastoji izborna borba u Šibeniku.

Svi koji ste za napredak i dobro Šibenika i domovine, **na posao!**

U ovom slučaju je jedan stanar, a tiskana je skro doslova. Begenamo joj. Nego ipak preporučujemo svakomu, da **razlikuje** između zavedenih kremenjaka i kremenjačkih vodja. Op. Uredn.

Izborne dôkonice.

Kremenjački vodje u Skradinu. Na 24. ili vam u sriedu došli u Skradin D.r Vice, koji se po šibenskoj Poljani učio za zastupnika, a s njim i petroular Niko, urednik njihova klepetala, pa onda uporište Pendulovo Krste Sunara. Imali dogovor u srbskoj banci sa Matasom, Korubolom i drugovima.

Najprije se izljubili i za zdravlje upitali, pa ih stade razgovor.

Matas prvi odčepi: Vi braćo hoćete občinu. I ja ju hoću i moji ju hoće dakle sporazumni smo.

Pendul: Vi ste braćo imali občinu, imali smo ju i mi, svi ju hoćemo, dakle sporazumni smo.

Petroular: I jednaki smo. Vi imate zastupnika, pravo da ga i mi imademo. Evo vam našega Vice. On i ne želi i nezna drugo nego da bude zastupnik, dakle birajmo ga. On će nam dati obćine, Vami vašu, nami našu. Nije pravo da mi u **našoj kući** ne gospodarimo. Jel te?

Svi potvrđuju i jednoglasno odlučuju, da će im biti i ostati zastupnikom njihov dragi i vrijedi D.r Vice.

Zatim porazdiše posle, a D.r Vice stao plakati i mazati ih jezikom i sve pita: Jel pravo? A, a, a, a.

Svi se čude, pa izadjoše, a kad na ulici zinuše i noge im se kao ukočile. Svud naokolo crni oglaš, a zastava na „Radničkom društvu“ u po stiega sa crnom vrbicom. Do Vozariće sve same osmrtnice i drugi napis.

Umrao: Tko? Pendul.

Doli! Doli! Tko? Crna družba. Nametnici. Živio! Živio, Živio Dr. Dulibić!

Kad to ugledaše, uhvati slavnog i zaslužnog Vicu mrtva voda, probliedi i tare glavicu. Sunara i Marinković zarvenise. Matas i drugovi oči podase.

Svieta naokolo bilo dosta, pa se grohotom sve smijalo i rugalo, gdje šuge hoće opet na Obćinu da gospodarje, da i podignu za zastupnika komad Pendula.

Uz smieh odmagliše svi preporoditelji, a za njima Matas i dva druga sve tiho šaptali: vječnaja pamjat! vječnaja pamjat!

Poruka Kremenjacima od staranar. Naše uredništvo primio je sljedeću liepu poruku kremenjacija: Čujte kremenjaci! što ćemo vam mi reći, mi stanari sviju sela okoliće. Reći ćemo vam da ludo radite. Vi ćete reći, zašto. A mi ćemo reći ono što je pravo i pošteno. Ma tako vam zdravlja, što ste se nas dovezali, da mi stanari glasujemo za zastupnika nikoga Vicu Ilijadicu, koga mi ni vidili nismo a malo smo čuli zanj od vas. Kažete da je veliki doktor. Mi ga častimo da je on doktor, ali ga mi stanari još nismo vidili da on brani koga, niti smo čuli od Kotarca ni Drišanca, ni Vrljičanca ni Kninjanca, koji su u Šibeniku svaki dan, da kažu, da je Vice dobar doktor. To nismo čuli ni očima vidili. Nego vam kažemo pravo, da Vice Ilijadica koji nezna ni braniti ni suditi i nikoga nije branija ni sudija ne može nas zastupati ni u Zadru ni u Beču.

Nego vi kremenjaci molimo vas da se vi stavite i pokupite sve vaše društvo, pa molite vladu, da vam primi Vicu Ilijadicu u sud neka bude sudac kao adjunto od kremenala samo da bi 3 godine. Pa onda opet u veliki sud kao presidento jednu 6 godina, pa onda ćemo svi stanari glasovati za Vicu Ilijadicu.

Nego mi bi se stidili tako govoriti kao vi kremenjaci da je taj vaš Vice veliki dvokat. Javite vi u vašemu kremenjačkom listu na koliko je vaš veliki doktor Vice bija razpravja i i imena oni ljudi koje je branija, onda ćemo virovati.

Nemojte misliti vi kremenjaci, da više možete prodati šilo za ognjilo, kao do sada, nami stanarim i mi ništo vidimo što se radi. Sada bi vas moga na svaku ranu priviti a posli i zmije bi se od vas trovale.

I još kremenjaci prite nami stanarim da nećemo doći u Šibenik, ko da im ga je čaća sagradija za nje same, a neznae da i nas gušta novaca Šibenik. I još ništo da vam kažemo, kremenjaci, i u nas ima neki koji bi htli uvik biti ili glavari ili harambaše tako bi i Ilijadići htli da vavik vladaju u obćini. Oni se kako kažu da su i veliki doktori. A u nas ima onakih doktora staranar, pa vi kremen-

*) Ovu poruku sastavio je jedan stanar, a tiskana je skro doslova. Begenamo joj. Nego ipak preporučujemo svakomu, da **razlikuje** između zavedenih kremenjaka i kremenjačkih vodja. Op. Uredn.

njaci glasuje naše dokture za zastupnika, što bi moze biti bolje prošo nego vaš taj neki Doktor Vice.

Eto mi vas pozivljemo stanari sa svih sela vas sve kremenjake da sakriete one listove što ste na njima upisali ime veliki D.r Vice Ilijadice.

S bogom, kremenjaci!

Iz Skradina primili smo još i drugih dopisa koji se svi u glavnom slažu. Jedan nam još javlja, da su kremenjačke perjanice odlučile držati sastanak u nedjelju na „Pučkoj livadi“ i da na toj skupštini imadu govoriti:

1. **Dr. Vice** o svojim zaslugama i onima svoje braće i familije, ali pod uvjet da ne smije čitati ni odmjeriti od lakat.

Dr. Vice tomu se nije mogao pokoriti pa sa 2/3 glasova bi odlučeno, da čita i da se lupa gdje god hće.

2. **Vinko Matas**, preporučuje budućem zastupniku Dr. Vice Pendulu, da prva njegova interpelacija ima biti: **kako se obćinskim načelnicim ne smije, od drugih upravitelja oduzimati ključe obćinske blagajne.**

3. **Corabolo-Febo** o političkom značaju, o dopisim u klepetalu, i o skradinjskoj jezičini-metli.

DOLJE SA NAMETNICIM

CRNOM ČETOM!

ŽIVIO DON IVI PRODANI!

ŽIVIO D.R DULIBIĆ!

Kad su te oglaš čitali bit će za stalno promislili, da im **uzaludan** najnoviji savez.

Dakle, Živio Prodan! Živio Dulibić! A savez? A dogovori? A sastanci? A deputacije?

D.r Vice šireć ruke znojao vikao: Jel pravo? a, a, a, a!

Krste Sunara, koji je bio pred Vicom od straha da ne bude poplucan, odalečio se na stranu, a D.r Vice vićnu nastavlja: a, a, a, a...

Vračarije. D.ru Vici nije dosta da pita duhove za tavulinom, hoće li izać zastupnik. O braća se on i **Sibili**, kao ono pogani u starinsko doba. U pogansko doba Sibila je bila živo žensko čeljad na tronogam, u tmimi i dimu i odatte bi odgovarala praznovjernima. Danas je **Sibila** jedna talijanska knjiga. Dakle Dr. Vice upita: **„Diverentor io Dr. Vincenzu Ilijadica deputato?“**

Traži i prevrće, piše slažuć ulomke odgovora, a taj odgovor Sibile glasi:

Con gran forza e gran denaro forsje risciacri gran somaro.

Dr. Vice ostao kad ubijen. Kao sutradan počeo se Dr. Vice tješiti i počeo govoriti i izličati čak od Skradina.

Izlet. Iz Skradina nam pišu, da su odlučili u nedjelju po podne upričitit maškaradu, jer da u krnevalu nisu. Pripravili su i govor Krnje na otvorenom.

Dr. Vice, znatiželjan da vidi i željan da se provelisi, izliče također na maškaradu. Tko hoće da ga vidi i sluša treba da plati krunu.

Ala su ti ga lukavi, ti skradinjanji, da im veselje bude ljepeše, otmilju nam našeg Dura: **oni ga pozivaju.** Eh, pa nek se vesele. Kad nisu u krnevalu, pravo je sada!

Iz Vodica primamo: Ovih dana opet je, kako ono kažu kremenjački vodje, jedna beštija pobjegla iz kremenjačkog obora; ne zna se, da li je čaplja, žirafa ili noj. Tko bi to čudovište želio vidjeti dneva 28. ovog mjeseca u Skradinu mora platiti 1 krunu D.ru Vici Ilijadici.

Marin i Duje sritaju se i pozdravljaju se.

Duje: Ma borati, Marine, čujen da će neki Vice Ilijadica izać u Šibeniku za deputata i da je sve s njim. Kaki je to čovik?

Marin: Ma ni to čovik. Stari je mladić, Vinko, tanak, tankih prsiju i male, crne, grube glavice su nikoliko dlak. Ču san ti ga di govori, ma brate muca, pjuca, maše. Reka bi kâ se spruži su ono nožice i ruk, da je obućena daska za strašit tice.

Duje: Pa ča da je sve s njim? **Marin:** Bog s tobom! Viruj mi da je toga posve, posve, malo. A svaki dan gre to na manje i na tanje. Do votih pari mi se da neće ni on sam bit za samega sebe.

Viesti.

Izbornicima!

Našim pristašam preporučamo mir i ljubav.

Naša stranka je stranka bratstva, napredka i pučkih prava, pa ne trpi samosilnike, samoživce, ali ljubi sve težake, sve radnike, sve one koji se hrane od svojih truda.

Ljubite dakle, braćo, i one koji su zavedeni, jer će i oni doći na pravi put. Nastojte liepim načinom da ih obratite i odvratite od zla i od zlih ljudi.

U to ime: **Bog i Hrvati!**

Vjenčanja. Večeras se vjenčaje naš prijatelj i žarki otačbenik Vladimir Kulić s dražestnom gospođicom Marijom Prebandom. Hrvatski Sokol ovom prigodom hotio da izkaže svome vodji čast i ljubav, pa mu predao liepe spomen darove i pjesmu prigodnicu. I dilantski klub „Sokola“ poklonio je liep dar zaručnici Prebandi, kao svome vrednom članu. Mladencima i njihovim naša najsrdačnija čestitanja!

„Kremenjački Glas“ nastavlja nazivati naša odlične ljude najimim imenima, nastavlja u svojoj pakosti i obćivam im još uvijek, da su matija i lupeži.

Pošto on i nadalje hoće da dira u taj osinjak, mi ćemo zbaciti svaki obzir, pa ćemo otvoriti sve karte, da narod vidi, tko je lupež tko je narodnu imovinu uo upotrebljavao, a državni odvjetnik ne znao preć krivice.

Škole u okolici. Zauzetnošću obćinske uprave do malo vremena započeo se gradnjom školske kuće na Konjevratima i dogradnjom kućice za drugi razred pučke škole i za stan učiteljice u Mandalini. Očekuje se samo potvrda nacrti i trebovnika sa strane školske vlasti.

„Učiteljski Glas“ izišao je 4. ovogodišnji broj tog učiteljskog glasila sa vrlo biranim sadržajem. Izmedj ostaloga nalazimo tu liepu „riječ kolegama poslie svog umirovljenja“ od urednika Dinka Sirovice, koja će se sigurno milo i ugodno dojmiti našeg učiteljstva.

Svatovi. Ponedjeljak se vjenčaje također naš prijatelj i vrli Hrvat G. Vinko Vučić sa milovidnom gospođicom Mercedes Pauri. Najsrdačnije naše čestitanje!

Pravo Hrvatske na posebne poštanske marke. Pod tim naslovom izdao je G. Peroslav Paskiević-Čikara knjižicu, koja će pobuditi veću pažnju. U njoj razpravlja pisac o markama gotovo svih zemalja, koje, i ako nijesu posve samostalne, ipak imadu svoje ili manju autonomiju, te već s ovog stanovišta dolazi do rezultata, da Hrvatska ne bi smjela imati sasvim iste listovne marke kao Ugarska. Zatim govori o postojećim markama s obzrom na nagodbu od 1868. i izvodi, da bi ove marke morale biti drugačije, nego što su današnje, a u najmanju ruku morale bi biti na njima sve oznake u hrvatskom jeziku.

S tim u svezi govori pisac o poštanskim žigovima, pri čem iznosi veoma zanimive reminiscencije, a čitavo svoje raspravljanje potkrepljuje mnogobrojnim slikama maraka i reprodukcijama poštanskih žigova. Cielu je knjižica vrlo zanimiva i poučna, a sastavljena je s velikim trudom i očitom ljubavlju prema predmetu. Autor se pokazuje kao revan filatelista, poman proučavatelj državopravnih odnošaja i oduševljen patriota, pa kako se ovim pitanjem do sada nitko nije potajne bavio, zanimat će njegovo djelce i političare.

Skradin, Rupe, Vodice, Zaton, Zlarin itd. Dojučim brojem doći će sve.

Poziv. Uprava „Kotarske Gospodarske Zadruga“ časti se javiti p. n. gg. družinarima, da će u Nedjelju 28. o. mj. od 10 do 12^{1/2} prije p. primati prijave za nabavu gumenih vrpca za zeleno navrčanje loze, u društvenim prostorijam, povrh tiskare „Hrvatske Rieči“.

Javlja se istodobno da su prispjeli noževi kudeovci za zeleno navrčanje i brusevi.

Pozivlju se istodobno gg. družinari da uplate članarinu za godinu 1907.

Šibenik, dne 22. Travnja 1907.

Tajnik-Blagajnik Ante Vender. Predsjednik J. L. Bilić.